Gemeente Amsterdam

Liander

<Onderwerp>

Aan Stuurgroep EVA

Van [redacted] (Omgevingsmanager Ruimtelijke Inpassing Liander) en [redacted] (Hoofdplanoloog Gemeente Amsterdam)

Bijlagen **leidraad ministerie EZK juni 2021,** Verwijzen naar stukken RO Staf, quick scan alternatieve locaties/locatieonderzoek

Met opmerkingen [redacted] wil jij deze bijlagen onderaan deze memo toevoegen?

Inleiding

Verstrek een korte inleiding op het onderwerp.

Om de capaciteit op het elektriciteitsnet te verhogen is onder meer een nieuw 80 MVA 50/10kV onderstation in West nodig. Gezien de congestie op Westzaanstraat en de dreigende tekorten op bijvoorbeeld de Marnixstraat, is het zaak dit zo snel mogelijk te realiseren. Op dit moment staat dit gebied in Amsterdam op rood wat betekent dat er geen nieuwe aansluitingen bij kunnen komen; de enige structurele oplossing in zicht op dit te verhelpen is onderstation Nieuwpoortstraat. Dit project is voor de zomer on hold gezet door veranderend beleid van de gemeente Amsterdam rondom EM-velden. De stuurgroep wordt gevraagd akkoord te geven door te gaan met dit project, wetende dat de indicaties voor de 0,4 uT streefwaarde positief lijken maar pas in de ontwerpfase de exacte uitkomsten van het EM-velden onderzoek kunnen worden opgehaald.

Doel notitie

In te stemmen met het nieuwe 80MVA onderstation Nieuwpoortstraat wetende dat dit project zich op het snijvlak bevindt van het afwegingskader van Lysias; dit risico graag bestuurlijk accepteren dan wel.

Toelichting beslispunten

In het afgelopen jaar zijn de opties voor een onderstation in West verkend. Daarbij is gekeken naar aspecten als: voldoende ruimte boven de grond, voldoende ruimte onder de grond, binnen 5 jaar (voor 2025) een onderstation te realiseren, juridisch-planologisch inpasbaar, ruimtelijke inpassingsvoorwaarden en omgevingsfactoren als milieunormen (geluid en Elektromagnetische velden).

Nieuwpoortstraat als enige locatie haalbaar

Een aantal locaties hebben afgelopen jaar de revue gepasseerd: drie locaties aan de Den Brielstraat en het terrein op de hoek Nieuwpoortstraat - Adolf van Nassaustraat in Amsterdam West. De laatste locatie bleek als enige de afmetingen van een onderstation boven en de kabeltracés onder de grond te kunnen huisvesten. De conclusie van het haalbaarheidsonderzoek naar de Nieuwpoortstraat is dat de ontwikkeling van een onderstation hier, op het eerste gezicht, ruimtelijk, technisch en planologisch-juridisch haalbaar is. Zie 'Haalbaarheidsonderzoek nieuw onderstation Nieuwpoortstraat Amsterdam van 1 maart 2021'.

Veranderend landelijk beleid

Voor elektromagnetische velden zitten we momenteel in een overgangsfase tussen het huidige voorzorgbeleid en nieuw voorzorgbeleid dat wettelijk verankerd zal gaan worden. Het huidige voorzorgbeleid ziet voor het station Nieuwpoortstraat alleen toe op de 100uT contouren. Dit contour mag niet liggen over ruimte dat voor publiek toegankelijk is. Liander kan aan deze voorzorgnorm voldoen.

Het nieuwe voorzorgbeleid gaat uit van standaard afstanden en maatregelen voor alle netcomponenten zwaarder dan 1 kV. Deze afstanden en maatregelen zijn gebaseerd op het voorkomen van langdurig verblijf van kinderen <15 jaar in een 0,4 uT contour. Een langdurig verblijf is gedefinieerd als een jaar lang 14 uur per dag. In de praktijk gaat het dus vaak om de positionering van de slaapkamer in verhouding tot de EMV bron. De reden dat dit nieuwe voorzorgbeleid wordt opgesteld, is dat geconstateerd is dat het bestaande beleid de zorgen in de samenleving niet wegneemt en dat er in de praktijk buitenproportionele maatregelen zijn getroffen doordat de 0,4 µT contour die alleen geldt voor hoogspanning, praktisch is verworden tot norm. De gemeente Amsterdam en Liander passen het uitgangspunt van de Wethouder toe op het ontwerp van het station aan de Nieuwpoortstraat.

Uitgangspunt Wethouder
De streefwaarde waar redelijkerwijs mogelijk geen langdurig verblijf van kinderen <15 in een magnetisch veld van 0,4 microtesla.

Concept leidraad juni 2021 ministerie EZK
Het station Nieuwpoortstraat betreft een 50kV station. Als het concept beleid in ontwikkeling gevolgd wordt, moet uitgegaan worden van de standaard afstanden van 5 tot 25 meter tussen de buitenmuur van het station en de dichtstbijzijnde bestemming waar langdurig kinderen tot 15 jaar kunnen verblijven. Zonder maatregelen zal men bij afstand van 25 meter zeker buiten de 0,4 uT contour blijven.

Per situatie en per afstand geeft een concept leidraad juni 2021 van het ministerie van EZK aan of de netbeheerder en/of het bevoegd gezag maatregelen moet nemen. Deze leidraad volgend komen we op het volgende uit:

De eerste constatering: de locatie aan de Nieuwpoortstraat betreft het een veranderende situatie waarin een nieuwe netcomponent wordt gerealiseerd binnen een bestaande planologische situatie (V3).

De tweede constatering gaat over de afstanden: ten westen van de beoogde stationslocatie is aan de Adolf van Nassaustraat een wooncomplex gelegen. Het onderstation zal tussen de minimale en de maximale afstand of net daarbuiten vallen (oranje of groen). De afstand tussen de bedrijfsbestemming en de woonbestemming bedraagt 25,1 meter. Ten noorden van de beoogde stationslocatie is aan de Nieuwpoortstraat een gemengde bebouwing gelegen met op de verdiepingen woningen. De afstand tussen de bedrijfsbestemming en de gemengde bestemming bedraagt 25,5 meter. Gevoelige bestemmingen vallen dus op of net buiten de maximale afstand van 25 meter.

De conclusie in dit geval: van een nieuwe netcomponent in bestaande situatie waarbij gevoelige bestemmingen net wel of net niet op 25 meter staan, dient de netbeheerder proportionele bronmaatregelen te treffen om de EM velden richting de gevoelige bestemmingen te minimaliseren. Concreet houdt dit in dat Liander de componenten van het station die de hoogste EM velden veroorzaken zo zal situeren (zowel qua plaatsbepaling als in onderlinge samenhang) dat de EM velden richting de gevoelige bestemmingen zullen worden geminimaliseerd. Hierbij geldt wel dat de maatregelen proportioneel dienen te zijn.

Indien er geen bestuurlijke zekerheid is over de locatie zal Liander gezien de schaarse capaciteit genoodzaakt zijn om andere projecten te prioriteren waarbij wel zekerheid bestaat dat deze tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Afbeelding 1: Afstanden tot gevoelige bestemmingen, gemeten vanuit Ruimtelijke Plannen.

Vervolgproces

a.) De stuurgroep stemt in met het bestuurlijk vaststellen van de komst van het onderstation Nieuwpoortstraat gezien de komst van het onderstation op deze locatie noodzakelijk is gezien bovenstaande onderbouwing; het belang van stroomvoorziening prevaleert boven andere belangen. Hiervoor worden de benodigde acties vanuit de stuurgroep uitgezet.

b.) De stuurgroep accepteert dat Liander een inspanningsverplichting aangaat om het magneetveld te beperken, maar dat zij niet rechtelijk wordt getoetst op de 0,4 uT.

c.) Ruimtelijke ordening: de gemeente Amsterdam zal - indien dit aan de orde komt - geen nieuwe verblijfplaatsen voor kinderen binnen 25 meter van de stationslocatie bestemmen.

Verdere afspraken vanuit het project:

- Gemeente richt projectgroep Nieuwpoortstraat in stadsdeel West (dit doet programma EVA in samenwerking met ambtelijk opdrachtgever gebiedsontwikkeling/inbreiding van stadsdeel West)

- Gemeente & Liander bieden eind september de wethouder een notitie aan met inzicht in de EMV status Nieuwpoorstraat; de argumentatie wordt gestaafd door GGD
- Liander vraagt de Omgevingsvergunning Bouwen (oktober 2021) aan en borgt hiermee haar positie op deze plek. (Het kavel van Liander heeft reeds bestemming nutsvoorziening in het vigerend bestemmingsplan. Hiermee 'past' het onderstation en worden er geen procedurele planologische risico's verwacht.) Na bestuurlijk akkoord
- Gemeente haakt vergunningverlening aan op het moment van een bestuurlijke GO

Met opmerkingen [redacted] Kan nu ? Tijdlijn?

Bijlage 1: leidraad ministerie EZK juni 2021

Toepassing leidraad Ministerie EZK juni 2021
De leidraad geeft aan dat er voorzorgafstanden gelden van de buitenmuur van het station tot de buitenmuur van de dichtstbijzijnde woning van een 50 kV station. Het betreft drie afstanden:

- minder dan 5 m (binnen de minimale afstand),
- 5 tot 25 meter (tussen de minimale en maximale afstand)
- meer dan 25 meter (buiten de maximale afstand)

Nemen van bronmaatregelen
Bij een wijziging van een netcomponent, die is aan te merken als een natuurlijk moment van aanpassing en reconstructie, treft de netbeheerder het relevante pakket aan proportionele technische bronmaatregelen (indien deze nog niet getroffen zijn. De kosten van deze maatregelen worden gedragen door de netbeheerder. Het pakket aan proportionele technische bronmaatregelen kan in het geval een wijziging wordt aangemerkt als 'natuurlijk moment van aanpassing en reconstructie' anders zijn dan in de andere situaties (zie paragraaf 3.1).

Houden van afstand
Er is in deze situatie geen ruimtelijke afweging nodig van netbeheerder en/of bevoegd gezag ruimtelijke ordening.